

Sygn. akt II PK 165/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa Straży Miejskiej w B.

przeciwko M. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 stycznia 2016 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.

z dnia 15 stycznia 2015 r., sygn. akt VI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 15 stycznia 2015 r. oddalił apelację pozwanej M. K. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 września 2013 r., którym uwzględniając powództwo Straży Miejskiej w B., pozbawiono wykonalności tytuł wykonawczy – wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 5 czerwca 2002 r. wydany w sprawie VII P [...] z uwagi na niemożność egzekucji zobowiązania z powodu upływu okresu przedawnienia roszczenia wynikającego z tego zobowiązania.

Pozwana wywiodła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, wnosząc o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania, występowanie w sprawie zagadnień prawnych oraz w związku z tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli zachodzi nieważność postępowania. Obowiązkiem skarżącego jest zatem wykazanie tej przesłanki poprzez wyjaśnienie, z jakiej przyczyny i na jakiej podstawie stawia skarżonemu wyrokowi tego rodzaju zarzut. W uzasadnieniu wniosku podniesiono w tym zakresie, iż doszło do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw „w związku z naruszeniem zasady kontradyktoryjności i bezpośredniości w związku z naruszeniem art. 377 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. w związku z ograniczeniem się sędziego tylko do wywołania rozprawy i całkowitym pominięciem sprawozdania sędziego przedstawiającego stan sprawy ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i wniosków apelacyjnych i zaniechaniem przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej, co skutkowało niemożnością prowadzenia przez strony sporu o prawo”. Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975 nr 3, poz. 66; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999 nr 5, poz. 41; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517). Skarżąca nie wykazała, że doszło do pozbawienia jej

możności działania w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, skoro w rozprawie apelacyjnej w dniu 15 stycznia 2015 r. brała udział i podejmowała na tym posiedzeniu czynności procesowe.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wynika, że Sąd Najwyższy nie może odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wskazany wyżej przepis wymaga przede wszystkim tego, by zagadnienie prawne występowało „w sprawie”. Zagadnienie prawne powstaje zatem w związku z istniejącym w sprawie stanem faktycznym, a wyjaśnienie zagadnienia ma służyć właściwemu rozstrzygnięciu sprawy. Tego warunku nie spełnia zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą jako pytanie o to, „czy w świetle nowelizacji ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznych Dz.U. z 2014 r., poz. 782, 1662 nowego zapisu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4a tiret 3, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. w sprawie uznania za dokument urzędowy treści orzeczeń sądów powszechnych i Sądu Najwyższego oraz na podstawie poglądów doktryny w sprawie nierozzerwalności uzasadnienia z sentencją wyroku jako dokumentu urzędowego, dokument urzędowy, jakim jest wyrok sądu wszystkich instancji wraz z uzasadnieniem mieści się w postępowaniu cywilnym w zakresie mocy prawnej art. 244 § 1 k.p.c.”. Tak samo należy ocenić inną kwestię, nazwaną przez skarżącą zagadnieniem prawnym, a dotyczącą tego, „czy sędzia orzekający w innej sprawie przywrócenia pracownika do pracy ma prawo w uzasadnieniu tego wyroku kwestionować i poddawać w wątpliwość prawomocność wcześniej zapadłego wyroku w innej sprawie, w którym sąd przywrócił pracownika do pracy, wykorzystując przy tym brak zapisów w Kodeksie pracy dotyczących możliwości pozostawania z tym samym pracodawcą w dwóch stosunkach pracy, tym bardziej że doprowadziło to do uśpienia czujności uprawnionego pracownika występującego bez pełnomocnika procesowego w dochodzeniu roszczenia wynikającego z kwestionowanego wyroku sądu w terminie ustawowym, a zakwestionowanie to było zbieżne z działaniami pracodawcy, który dokonał obejścia przepisów prawa poprzez połączenie dwóch odrębnych umów o pracę w jedną umowę, która następnie rozwiązana została rozwiązana, mimo iż do tego nie doszło w świetle przepisów prawa pracy”. Pomijając bowiem sposób sformułowania tego rzekomego

zagadnienia prawnego i brak jakiegokolwiek przepisu prawa, którego miałoby ono dotyczyć, Sąd w niniejszej sprawie „nie zakwestionował i nie poddał w wątpliwość prawomocności wyroku”, a jedynie pozbawił go wykonalności zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Żadnego problemu prawnego, który by można nazwać zagadnieniem prawnym, nie zawierają też kwestie odnoszące się do ważności postępowania w sytuacji przekazania sprawy między wydziałami tego samego Sądu. Zgodnie z art. 379 pkt 4 k.p.c., nieważność postępowania zachodzi, jeżeli skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa albo jeżeli w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy; W myśl art. 367 § 2 k.p.c., apelację od wyroku sądu rejonowego rozpoznaje sąd okręgowy, a rozpoznanie sprawy następuje w składzie trzech sędziów zawodowych (art. 367 § 3 zdanie pierwsze k.p.c.). Rozpoznanie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego zapadłego w Wydziale Cywilnym przez Sąd Okręgowy w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na skutek przekazania sprawy między Wydziałami Sądu Okręgowego, w składzie trzech sędziów zawodowych nie może zatem prowadzić do nieważności postępowania apelacyjnego. Termin rozprawy apelacyjnej jest zaś w takiej sytuacji wyznaczany zgodnie z terminami posiedzeń przewidzianymi w Wydziale, któremu sprawa została przekazana.

Wszystkie pozostałe pytania skarżące, nazwane zagadnieniami prawnymi, koncentrują się zaś na możliwości nieuwzględnienia przez sąd zarzutu przedawnienia z uwagi na zasady współżycia społecznego. Wyartykułowane przez skarżącą wątpliwości dotyczą art. 8 k.p. (art. 5 k.c.), czyli przepisu zawierającego klauzule generalne odwołujące się do zasad współżycia społecznego i nadużycia prawa, którego stosowanie pozostaje w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283). W oderwaniu od tych konkretnych okoliczności nie można formułować ogólnych dyrektyw co do stosowania tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 listopada 1967 r., I PR 415/67, OSPiKA 1968 nr 10, poz. 210, z glosą Z. Ziemińskiego oraz uchwałę z 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, OSNCP 1975 nr 1, poz. 4; PiP 1978 nr 7, s. 161 z glosami S. Sołtysińskiego i Z. Ziemińskiego). Rozstrzygnięcie kwestii dotyczącej

zastosowania w sprawie takiego przepisu zależy od całokształtu występujących w niej konkretnych okoliczności, indywidualnie ocenianych i dlatego nie może służyć do uogólniającego ujęcia zagadnienia prawnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, LEX nr 7384).

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony również w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie można jednak uznać, że skarżąca zdołała wykazać istnienie tej przesłanki.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie ma bowiem żadnych argumentów przemawiających za jej oczywistą zasadnością. Skarżąca w istocie odwołała się do podstaw skargi, wskazując na oczywistą zasadność skargi ze względu na to, że „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w związku z obrazą przepisów postępowania procesowego i obrazą przepisów prawa materialnego wskazanych w skardze kasacyjnej, co miało wpływ na istotne rozstrzygnięcie sprawy”. Odwołanie się dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do podstaw skargi nie może zaś wywołać żadnego skutku nie tylko dlatego, że podstawy skargi nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, ale również z tego względu, iż rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07; z 2

sierpnia 2007 r., III UK 45/07; z 10 lipca 2007, II UK 45/07, niepublikowane; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania, skoro nie wynika z niego nawet to, jakie przepisy naruszył Sąd Okręgowy i w jaki sposób miałyby dojść do tego naruszenia.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

I.n